

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148
0033 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 11383423

Dato: 10.01.2014

Svar på høring – forslag til endringer i energiloven for gjennomføring av tredje elmarkedsdirektiv

Det vises til OEDs høringsbrev av 17. september 2013 der forslag til endringer i energiloven for gjennomføring av tredje el-markedspakke sendes på høring. Høringsfristen er 10. januar 2014.

Hovedpunktene i høringsforslaget er:

- Nye krav til uavhengig nasjonal regulator
- Uavhengig klageinstans
- Nye krav til transmisjonsnett
- Unntak fra forvaltningsloven ved behandling av enkeltvedtak om inntektsrammer.

BKK Nett vil med dette komme med sine synspunkter til høringen.

Innledningsvis vises det til Energi Norges høringsuttalelse og BKK Nett støtter Energi Norges synspunkter.

Organisering av transmisjonsnett

Tredje elmarkedsdirektiv stiller nye krav til eiermessig skille for transmisjonssystem, sertifisering av TSO og justering av TSOens oppgaver. Direktivets hovedregel er krav om eiermessige skille mellom transmisjonsnett og virksomhet knyttet til produksjon og omsetning av kraft, samt at den som eier transmisjonsnett også skal opptre som TSO. Formålet med strengere regler om uavhengighet for TSO er å fjerne mulighetene for vertikalt integrerte foretak å diskriminere mellom egne og eksterne kraftleveranser i drift og utvikling av transmisjonssystemet.

Direktivet tar utgangspunkt i en to-nivå deling av overføringsnett, dvs. en deling i distribusjonsnett og transmisjonsnett. Det norske nettet har historisk vært inndelt i tre nettnivåer; distribusjonsnett, regionalnett og sentralnett. OED legger i lovforslaget til grunn at transmisjon omfatter overføring av kraft på sentralnettnivå, og at dagens regionalnett og distribusjonsnett anses som distribusjon i direktivets forstand.

BKK Nett støtter OEDs vurderinger om at transmisjonsnett består av sentralnettet, og at regionalnettet dermed er å anse som distribusjonsnett. Regionalnettet er nett med spenningsnivå mellom 22 kV og 132 kV og har funksjon som overordnet distribusjonsnett. BKK Nett mener derfor at det i forhold til både drift og videre utvikling av dagens regionalnett er viktig at regionalnett forblir (overordnet) distribusjonsnett. Dette vil sikre at distribusjonsnettet i en region kan eies og utvikles av aktører med nødvendig lokal og regional kunnskap og kompetanse.

OED ber om innspill i forhold til behov for eventuell justering av sentralnettets utstrekning. BKK Nett mener at sentralnettet skal omfatte de nettanlegg som er nødvendig for å sikre en gjennomgående kraftflyt i 300 kV- og 420 kV-nettet. Etter BKK Netts vurdering kan det derfor være behov til å inkludere enkelte anlegg som per i dag ikke inngår i sentralnettet. For vår del gjelder dette 300 kV-forbindelsen Fana-

Kollsnes som i dag er en del av regionalnettet. Senest når 420 kV-forbindelsen fra Kollsnes via Mongstad til Modalen er satt i drift vil denne forbindelsen etter vår vurdering være en naturlig del av sentralnettet. Ved endring i eierskap vil det også kunne være nødvendig å gjøre enkelte tilpasninger sentralnettets utstrekning i forhold til å finne egnet grensesnitt mellom Statnett og eier av underliggende nett.

BKK Nett viser videre til at utgangspunktet for et tvangsmessig salg av sentralnettsanlegg til Statnett må være at Statnett kun skal overta eierskap til nødvendige primærkomponenter, dvs. de anleggsdeler som er nødvendig for å sikre en gjennomgående kraftflyt i sentralnett. BKK Nett mener således at det kun er nettanleggene med slik funksjon som kan kreves overtatt/ ekspropriert av Statnett. Eventuell overdragelse av andre nettanlegg og eiendommer vil være del av forhandlingene mellom partene. BKK Nett ser særlig at dette vil være relevant ved overtakelse av sentralnettskomponenter i stasjoner der det også er andre nettanlegg. BKK Nett mener at i slike stasjoner er utgangspunktet at stasjonsbygget ikke er en del av sentralnettsanlegget som kan kreves solgt til Statnett. Det vil også være behov for nærmere avklaring av hvordan stasjoner med flere netteiere skal drives videre.

Som alternativ til at Statnett overtar alt sentralnett og sertifiseres om TSO skisserer departementet også et alternativ der Statnett blir ISO for sentralnett eid av andre. Denne løsningen tillater at andre aktører forblir finansielle eiere, uten ansvar for verken drift eller utvikling, av sentralnettet. BKK Nett anser ikke slikt finansielt eierskap som et framtidrettet alternativ, og vil derfor primært prøve å komme fram til en god løsning om avhending av våre sentralnettsanlegg til Statnett framfor å sitte som ren finansiell eier.

Verdsettelse av sentralnettsanlegg

De nye kravene til organisering av transmisjonssystemet medfører at andre enn Statnett ikke lenger kan eie sentralnett. BKK Nett anerkjenner statens rett til å ekspropriere andre netteieres sentralnettsanlegg for å komme i samsvar med EUs lovgivning, men vil understreke at slik tvangsmessige overdragelse av nettanlegg krever at det gis en fullverdig økonomisk kompensasjon til netteier.

Når det gjelder verdsetting av sentralnettsanlegg synes det derfor helt klart at nettselskapene som skal selge sentralnettsanlegg fullt ut må få kompensert sitt økonomiske tap ved å avhende anleggene. I denne sammenheng må det også tas hensyn til at dette ikke er frivillige transaksjoner, men i praksis må anses som ekspropriasjon.

BKK Nett mener at den metoden som OED skisserer i høringsnotatet ikke ivaretar det som er det faktiske økonomiske tapet ved å selge sentralnettsanlegg. Den skisserte metoden legger for stor vekt på se på verdi og inntektsstrøm bakover i tid. For BKK Nett som selger er det imidlertid det framtidige inntektstapet som er av interesse, ikke hva vi har hatt av inntekter på anleggene tidligere.

BKK Nett mener at den beste måten å komme fram til salgsverdien av våre sentralnettsanlegg er gjennom avtalefrihet og bilaterale forhandlinger med Statnett. Kun gjennom forhandlinger kan en få tatt hensyn til at sentralnettsanleggene som skal avhendes ikke er en ensartet anleggsmasse, men at hvert selskap og de enkelte anlegg har sine forhold som må hensyntas i verdifastsettelsen. Dette gjelder for eksempel forhold som verdi på økonomisk nedskrevne anlegg, anleggsbidragsfinansierte anlegg, fastsettelse av grensesnitt, verdi på konsesjoner, anlegg under utførelse mv.

BKK Nett ønsker også å kunne finne en løsning som sikrer vi kan bidra til å ferdigstille sentralnettsanleggene Mongstad - Kollsnes som har rettskraftig konsesjon og Mongstad – Modalen som er under konsesjonsbehandling. For forsyningssikkerheten i vårt område er det viktig at disse prosjektene blir realisert innenfor planlagt tidshorison.

BKK Netts prinsipale syn er således at det ikke er en regulatoroppgave å fastsette en metode for verdifastsettelsen av sentralnettsanleggene, men at verdien for disse anleggene må fastsettes gjennom forhandlinger mellom kjøper og selger. Det vises til at verdien på anleggene er mer enn hva som kan utledes av modellen for økonomisk regulering. Den eneste måten å komme fram til riktig verdi på sentralnettsanleggene, er som ved andre forretningsmessige overdragelser, gjennom forhandlinger mellom kjøper og selger.

Subsidiært mener BKK Nett at dersom myndighetene likevel mener at regulator skal involveres i verdifastsettelse må dette gjøres på en måte som involverer også de berørte parter, dvs. selskapene som

skal avhende anlegg og Statnett. BKK Nett ønsker selv å være med på å fastsette metoden som skal benyttes til å fastsette verdien på anlegg som vi blir tvunget til å avhende. I den grad regulator skal ha en rolle i denne sammenheng vil vi understreke viktigheten av at regulator er uavhengig av OED, da OED i denne saken har en uheldig dobbeltrolle ved å være både reguleringsmyndighet og eier av Statnett som er kjøper.

Distribusjon av elektriske energi

I OEDs vurdering av krav til operatør av distribusjonssystem åpnes det for at det kan være aktuelt å se på andre inndelinger enn dagens områdekonsesjon som grunnlag for å være DSO. Dette som følge av at DSO-rollen kan tillegges nye og mer omfattende oppgaver knyttet til drift av distribusjonssystemet, eksempelvis balansetjenester og ansvar for reservekapasitet.

BKK Nett støtter at det etableres en ny hjemmel som åpner for en utvidet DSO-rolle. BKK Nett vil i denne sammenheng også vise til at det sannsynligvis er betydelige stordriftsfordeler ved å samle enkelte oppgaver som er utføres av nettkonsesjonærene i færre enheter.

Uavhengig regulator

Direktivet stiller krav om nasjonal regulator som er uavhengig både fra bransjen (markedsinteresser) og politiske myndigheter. Reguleringsmyndigheten skal verken be om eller få instruksjoner om hvordan regulatoroppgaver skal utføres. Regulatorens kjerneoppgaver kan ikke lenger deles mellom departement og regulator. Dette gjelder særlig følgende områder:

- Sørge for at nettselskapene opptre i henhold til el-direktivet og annen relevant EU-lovgivning
- Tariffer og vilkår for tilgang til transmisjons- og distribusjonsnett.
- Hindre kryss-subsidiering mellom nett og produksjon/omsetning
- Tilsyn med markedet og å sørge for at aktørene utfører oppgaver i henhold til direktivet og annen relevant EU-lovgivning, herunder spørsmål om infrastruktur og grensekryssende handel.
- Forbrukerbeskyttelse

Direktivet stiller også krav om at regulators beslutninger skal kunne påklages til en uavhengig klageinstans.

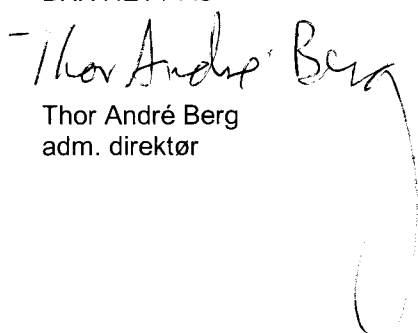
BKK Nett er positive til at reguleringsmyndigheten blir uavhengig av politiske interesser. Videre har BKK Nett forhåpninger om at en uavhengig klagenemnd vil bruke mindre tid på å fatte endelig vedtak i klagesaker enn hva som ofte er tilfellet i dag. Klagenemnden må derfor gis en bemanning som sikrer at vedtak kan fattes innen rimelig saksbehandlingstid.

Unntak fra forvaltningsloven ved fastsettelse av inntektsrammer

Departementet foreslår en ny bestemmelse som åpner for at det gis anledning til å rette feil i datagrunnlaget for fastsettelse av inntektsrammer, herunder som følge av at et selskap ikke har rapportert tall, at rapporteringen er ufullstendig eller at det er rapportert uriktige tall, etter at vedtak er fattet.

BKK Nett legger til grunn at denne hjemmelen kun gir grunnlag for å endre inntektsrammen til det selskap som har rapportert feil, og at inntektsrammen til andre selskap som i inntektsrammemodellen berøres av dette kan får omgjort sin inntektsramme i «negativ» retning etter at vedtak egentlig er fattet.

Vennlig hilsen
BKK NETT AS

Thor André Berg
adm. direktør

Jens Skår
divisjonssjef